

De Eerlijke Stad

Vorige maand werd Emma geboren. Op 2 juni 2017. De 202.202^{de} Groninger! Dit is het enige wat ik van Emma weet: haar naam, haar geboortedatum en natuurlijk haar geboorteplaats. Groningen. Een heerlijke stad om in op te groeien. Dat geluk heeft Emma alvast binnen.

Maar hoe eerlijk is deze stad voor Emma? Waar staat haar wiegje? In Selwerd of Paddepoel? Of in de Villabuurt of de Piccardthof?

Zijn haar ouders rijk of arm? Laag- of hoogopgeleid? Hebben ze werk? Is hun huis groot genoeg voor een twee volwassenen en een baby? Hoe lang moeten zij wachten op een geschikte woning?

Misschien groeit Emma op in het rijkere zuiden van de stad. Of misschien in de Korrewegwijk, met 40 procent kinderen die groot worden in armoede.

Emma kan het kind zijn van Nederlandse ouders die naar onze stad kwamen om te studeren. Ze kan het kind zijn van geboren en getogen Stadjers. Maar ze kan ook een vader en moeder hebben uit Syrië, gevlucht voor oorlog en geweld.

Hoe dan ook: Emma is nog geen twee maanden oud. Mijn wens voor haar is dat het niet uitmaakt in welke omstandigheden zij is geboren. Dat het Emma's talenten, interesses, en inzet zijn die haar vooruit brengen in het leven. En dat afkomst, de buurt en het opleidingsniveau van haar ouders haar niet remmen.

Maar helaas de realiteit is anders. Als Emma opgroeit in Paddepoel en naar school gaat op de Pendinghe is kans 12 procent dat zij een VWO-schooladvies krijgt. Gaat zij naar de Borgmanschool in de binnenstad, dan is die kans 35 procent.

Waar je geboren bent en wie je ouders zijn: ook in Groningen bepalen deze dingen voor een groot deel je toekomst. In toenemende mate zelfs. We zien het met onze eigen ogen. We horen erover in gesprekken met Stadjers. En dan zijn er nog talloze rapporten, van de WRR, het SCP en onderwijsinspectie, die laten zien dat de ongelijkheid toeneemt. De kans om op te klimmen in de samenleving is beperkt.

En dat heeft grote gevolgen. Deze beginnen al gelijk na de kraamperiode. Kinderen van ouders met midden- en hoge inkomens gaan over het algemeen naar de kinderopvang; kinderen van ouders met lage inkomens blijven thuis of gaan naar de peuterspeelzaal. Zij groeien op in gescheiden werelden. Ook al wonen zij nog geen kilometer van elkaar. Komen zij elkaar ooit nog tegen? Misschien als puber? Of als volwassene?

Als ik met deze bril naar de Voorjaarsnota en de Rekening 2016 kijk, dan mis ik urgentie. Er is geld voor verbetering van onderwijs op de plank blijven liggen. En geld dat beschikbaar was voor het voorkomen van achterstand bij peuters is niet volledig besteed. Wat de PvdA betreft worden deze middelen komend jaar volledig benut. Met als doel gelijke onderwijskansen voor iedereen!

Na school volgt, als het goed is, werk. Dat is mijn grootste wens voor Emma! Want werk emancipeert. Werk ontwikkelt. Werk geeft waarde. Maar hoe zou haar werk er tegen die tijd uitzien? Heeft ze de vrijheid om haar werk als professional in te vullen? Zullen robots haar werk verlichten? Of juist verdringen? Is de toenemende flexibilisering een halt toegeroepen en heeft zij een vaste baan met bijbehorende zekerheid? Hopelijk wel!

Mocht Emma onverhoopt geen werk vinden, dan hoop ik niet dat zij in de bijstand verzandt. Ik hoop dat de bijstand haar als een trampoline weer in het leven veert. Ik hoop dat een aantal goede Groninger experimenten staand beleid zijn geworden. Zoals extra begeleiding voor mensen in de bijstand naar werk en meer mogelijkheden voor mensen met een uitkering om bij te verdienen. Zodat zij niet alles hoeven in te leveren bij de sociale dienst en wel belangrijke ervaring opdoen om volledig aan te werk te komen.

Ik hoop ook dat we zicht hebben op iedereen in de bijstand en dat we mensen sneller matchen naar werk.

En bovenal: ik hoop dat de heersende opinie in Nederland niet meer die van Jantje Smit en Eva Jinek is, maar die van inlevingsvermogen, mededogen en perspectief!

Laten we eerlijk zijn: als dikverdienende liedjesschrijver of presentator hoef je je niet druk te maken op welke leeftijd je met pensioen kan. Maar de kans dat Emma eerder kan stoppen met werken is klein. Net alle andere Nederlanders zal zij in principe moeten doorwerken tot haar pensioengerechtigde leeftijd. Voor haar ligt die op 71,5 jaar.

En dan is het niet te hopen dat zij op haar 57^e haar baan verliest. Want dan is de kans nog maar 10% dat zij weer aan de slag komt voordat ze 'Van Drees kan trekken'. Daarom vindt de PvdA het van zo'n groot belang dat we alles op alles zetten om ook 50-plussers een eerlijke kans op de arbeidsmarkt te geven. Bijvoorbeeld met omscholing, vouchers en meer begeleiding specifiek voor 50-plussers.

Groningen is een heerlijke stad om in op te groeien, te wonen, te leven. Wij horen dat van bijna alle inwoners die wij spreken. Dat moet zo blijven. Maar daar moeten we wel wat voor doen!

Als Emma's ouders zich deze maand inschrijven voor een ruimere sociale huurwoning, dan moeten zij ruim 2 jaar wachten. Als haar ouders een koopwoning willen, dan is de kans groot dat zij teveel betalen in onze oververhitte woningmarkt.

Afgelopen weken hoorden we het bericht dat in Groningen 1 op de 3 huizen door mensen zonder hypotheek worden opgekocht. Daar kun je als starter niet tegenop. En dan is de bouw van 900 wooneenheden ook nog eens vertraagd door de NAM. Zo dreigen Amsterdamse toestanden.

Ik hoop dat Emma - of haar ouders nu geld hebben of niet – ook in de toekomst in de wijk van haar keuze kan wonen. En dat we in Groningen nog steeds gemengde wijken hebben. De PvdA is daarom blij met de plannen om de komende jaren meer sociale huurwoningen en middenhuurwoningen te bouwen. Ook zijn we verheugd dat de opknopbeurt van woningen in Selwerd, de Indische Buurt en Beijum doorgaat. De wijkvernieuwing wordt dus na de economische crisis volop nieuw leven ingeblazen!

Tot slot Emma's laatste jaren. Hoe zullen die eruitzien? Dat weten we niet. Mijn eigen opa werd 96! Hij zei altijd: het is een kwestie van geluk. Het geluk dat je lang genoeg gezond blijft. Of Emma dat geluk ook heeft, kunnen we niet zeggen.

Wel is bekend dat in onze stad 1 op de 5 kinderen van 10 jaar oud obesitas heeft. We weten ook dat Emma 14 jaar langer in goede gezondheid leeft als zij een hoog inkomen had dan als zij laag inkomen had. Voor de PvdA alle reden om de komende jaren extra te investeren in het wegwerken van de gezondheidsverschillen in de stad.

Dit doen we bijvoorbeeld door inzet van buurtsportcoaches, het Jeugdsportfonds en buitenfitnessplekken om meer kinderen aan het bewegen te krijgen. Wij zijn vanaf het begin groot voorstander van de WIJ-teams, die hulp en ondersteuning bieden voor wie dat nodig heeft. Wel willen we meer nadruk op het voorkomen van problemen. Juist als het gaat om gezondheid en meedoen!

De keuzes die wij vandaag maken, bepalen de toekomst van de stad. Voor Emma en voor de 202.201 andere Stadgers. Of ze nou jong zijn of oud, gezond of ziek, rijk of arm.

De stad groeit. Bovengemiddeld zelfs. En dat is prachtig. Als Emma straks zelf kinderen krijgt, heeft onze stad misschien wel meer dan 225.000 inwoners.

Maar de vraag die ik mezelf stel is: wat heeft die groei de Groningers tegen die tijd gebracht? Is de groei dan eerlijk verdeeld? Zijn we er dan allemaal op vooruit gegaan? Zijn we nog steeds die heerlijke stad om in te wonen? De sociaalste stad van Nederland?

Het zijn de keuzes van nu die de toekomst van Groningen bepalen. De toekomst van Emma, haar ouders, haar klasgenoten, haar buurtgenoten, haar kinderen en al die andere Stadgers.

